[2020] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 658

ਮਾਰੁਤੀ ਸੁਜ਼ੁਕੀ ਇੰਡੀਆ ਲਿਮਿਟੇਡ
(ਪਹਿਲਾਂ ਮਾਰੂਤੀ ਉਦਯੋਗ ਲਿਮਿਟੇਡ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ)
ਬਨਾਮ
ਆਮਦਨ ਕਰ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਦਿੱਲੀ
(ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 11923 ਦੇ 2018)
ਫਰਵਰੀ 07, 2020

[ਅਸ਼ੋਕ ਭੂਸ਼ਣ ਅਤੇ ਨਵੀਨ ਸਿਨਹਾ, ਜੇ.ਜੇ.]

ਆਮਦਨ ਕਰ ਐਕਟ, 1961 – ਧਾਰਾ 43B ਦੀ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ੋ – ਅਣਵਰਤੀਤ MODVAT ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 43B ਅਧੀਨ ਮਨਜ਼ੂਰੀਯੋਗ ਕਟੌਤੀ – ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਕਰਦਾਤਾ ਆਟੋਮੋਬਾਈਲਾਂ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ 1944 ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਡਿਊਟੀ ਅਧੀਨ ਚਾਰਜ਼ੇਬਲ ਹੈ– ਇਹ ਐਕਸਾਈਜ਼ੇਬਲ ਕੱਚੇ ਮਾਲ ਅਤੇ ਇਨਪੁਟਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਵਾਹਨਾਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਇਹ MODVAT ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਦਾ ਲਾਭ ਵੀ ਲੈ ਰਿਹਾ ਸੀ – ਮੁਲਾਂਕਣ ਵਰ੍ਹੇ 1999-2000 ਦੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ, 69,93,00,428/- ਰੁਪਏ ਅਣਵਰਤੀਤ MODVAT ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਵਜੋਂ ਬਚੇ ਸਨ – ਕਰਦਾਤਾ ਨੇ ਧਾਰਾ 43B ਅਧੀਨ ਕਟੌਤੀ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਸੇਲਜ਼ ਟੈਕਸ ਰਿਕਵਰੇਬਲ ਅਕਾਉਂਟ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ 3,08,88,171/- ਰੁਪਏ ਦੀ ਕਟੌਤੀ ਦਾ ਵੀ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ – ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਦੋਵੇਂ ਕਟੌਤੀਆਂ ਦੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਨੂੰ ਅਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ – ਆਮਦਨ ਕਰ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਅਤੇ ਆਈਟੀਏਟੀ ਦੁਆਰਾ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ – ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਉਕਤ ਅਸਵੀਕਾਰ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਵਾਲਾਂ ਦਾ ਜਵਾਬ ਰਾਜਸਵ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ – ਫੈਸਲਾ: ਧਾਰਾ 43B(a) ਅਧੀਨ, “ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਾਸ਼ੀ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਜੋ ਕਰਦਾਤਾ ਵੱਲੋਂ ਕਰ, ਡਿਊਟੀ, ਸੈਸ ਜਾਂ ਫੀਸ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਅਦਾਇਗੀ ਯੋਗ ਹੈ” ਉੱਤੇ ਕਟੌਤੀ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਹੈ – 1944 ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ MODVAT ਯੋਜਨਾ ਅਧੀਨ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਕਮਾਈ ਗਈ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਡਿਊਟੀ ਦਾ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਕਰਦਾਤਾ ਵੱਲੋਂ ਕਰ, ਡਿਊਟੀ, ਸੈਸ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਅਦਾਇਗੀ ਯੋਗ ਰਾਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੈ – ਧਾਰਾ 43B ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਕਰਦਾਤਾ ਵੱਲੋਂ ਕਰ, ਡਿਊਟੀ ਅਤੇ ਸੈਸ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਅਦਾਇਗੀ ਯੋਗ ਰਾਸ਼ੀ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਹੋਣ 'ਤੇ ਕਟੌਤੀ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਲਈ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਵਾਸਤਵ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੂੰ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਹੈ – ਵਾਹਨਾਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ 'ਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਡਿਊਟੀ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸੰਬੰਧਿਤ ਮੁਲਾਂਕਣ ਵਰ੍ਹੇ ਵਿੱਚ MODVAT ਯੋਜਨਾ ਅਧੀਨ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਤੋਂ ਸਮਾਯੋਜਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ – MODVAT ਯੋਜਨਾ ਵਿੱਚ ਅਣਵਰਤੀਤ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਵਾਸਤਵ ਵਿੱਚ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਾਸ਼ੀ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ – ਜਦੋਂ ਕਰਦਾਤਾ ਕੱਚੇ ਮਾਲ ਦੀ ਲਾਗਤ ਅਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਥੇ ਡਿਊਟੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਦਾ ਇਹ ਮਤਲਬ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕਰਦਾਤਾ ਹੀ ਉਸ ਕੱਚੇ ਮਾਲ/ਇਨਪੁਟਾਂ 'ਤੇ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਡਿਊਟੀ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ – ਇਹ ਸਿਰਫ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਡਿਊਟੀ ਦਾ ਘਟਨਾ ਹੈ ਜੋ ਨਿਰਮਾਤਾ ਤੋਂ ਖਰੀਦਦਾਰ ਨੂੰ ਸਥਾਨਾਂਤਰਿਤ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਹੀਂ – MODVAT ਯੋਜਨਾ ਅਧੀਨ ਅਣਵਰਤੀਤ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਧਾਰਾ 43B ਅਧੀਨ ਕਟੌਤੀਆਂ ਲਈ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ – ਧਾਰਾ 43B ਦੀ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ੋ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਦਾ ਹੈ

ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਆ ਗਈ ਹੋਵੇ ਪਰ ਉਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਦੇ ਵਰ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਅਦਾ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਿਆ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਅਗਲੇ ਵਿੱਤੀ ਵਰ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਰਿਟਰਨ ਜਮਾ ਕਰਾਉਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ - ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਕਰਦਾਤਾ ਦੀ ਉਤਪਾਦ ਸ਼ੁਲਕ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਅਗਲੇ ਵਰ੍ਹੇ ਅਰਥਾਤ ਵਰ੍ਹੇ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਤੋਂ 01.04.99 ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਮਾਲ ਦੇ ਹਟਾਏ ਜਾਣ 'ਤੇ ਆਈ ਹੈ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਜਿਸ ਗੱਲ ਦੀ ਚਿੰਤਾ ਹੈ ਉਹ 31.03.1999 ਨੂੰ ਅਣਵਰਤੀ MODVAT ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਹੈ ਜਿਸ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਕਰਦਾਤਾ 'ਤੇ ਹੋਰ ਉਤਪਾਦ ਸ਼ੁਲਕ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ–ਮੌਜੂਦਾ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ s.43B ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨੂੰ ਲਾਭ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ – ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੋਵੇਂ ਸਵਾਲਾਂ ਦਾ ਸਹੀ ਜਵਾਬ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਅਤੇ ਰੈਵੇਨਿਊ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ– ਕੇਂਦਰੀ ਉਤਪਾਦ ਸ਼ੁਲਕ ਐਕਟ, 1944–ਕੇਂਦਰੀ ਉਤਪਾਦ ਸ਼ੁਲਕ ਨਿਯਮ, 1944 – rr.57A-57F.

ਕੇਂਦਰੀ ਉਤਪਾਦ ਸ਼ੁਲਕ ਐਕਟ, 1944 – ਉਤਪਾਦ ਸ਼ੁਲਕ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ – ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਕਰਦਾਤਾ ਆਟੋਮੋਬਾਈਲਾਂ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ 1944 ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਉਤਪਾਦ ਸ਼ੁਲਕ ਲਈ ਯੋਗ ਹੈ – ਇਹ ਉਤਪਾਦਕ ਸਾਮਗ੍ਰੀ ਅਤੇ ਇਨਪੁਟਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਵਾਹਨਾਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ – ਫੈਸਲਾ: ਉਤਪਾਦ ਸ਼ੁਲਕ 1944 ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ 1944 ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ – ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ 1944 ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਕਰਦਾਤਾ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜੈਸਾ ਕਿ r.2(3) ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸਿਤ ਹੈ – ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੇ ਗਏ ਕੱਚੇ ਮਾਲ ਜਾਂ ਇਨਪੁਟਾਂ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ 1944 ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਉਤਪਾਦਕ ਵਸਤੂਆਂ ਹਨ – ਉਤਪਾਦ ਸ਼ੁਲਕ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ 1944 ਐਕਟ ਅਤੇ 1944 ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਅਨੁਸਾਰ ਦੋ ਇਕਾਈਆਂ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਲਾਈ ਗਈ ਹੈ – ਇਹ ਕੱਚੇ ਮਾਲ ਅਤੇ ਇਨਪੁਟਾਂ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਨਿਰਮਾਤਾ ਹੈ ਜੋ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੇ ਗਏ ਹਨ ਜਿਸ 'ਤੇ ਉਤਪਾਦ ਸ਼ੁਲਕ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ – ਅਪੀਲਕਰਤਾ 1944 ਐਕਟ ਦੇ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਕਰਦਾਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਕੱਚੇ ਮਾਲ ਖਰੀਦੇ ਹਨ – ਕੇਂਦਰੀ ਉਤਪਾਦ ਸ਼ੁਲਕ ਨਿਯਮ, 1944 – r.2(3).

ਫੈਸਲਾ: 1.1 ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 43B ਦਾ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹੇਠਾਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ 'ਤੇ ਕਟੌਤੀ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ: (a) ਉਤਪਾਦ ਸ਼ੁਲਕ ਦਾ ਅਸਲ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਚਾਹੇ “ਟੈਕਸ, ਡਿਊਟੀ, ਸੈੱਸ ਜਾਂ ਫੀਸ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ”; (b) ਅਜਿਹਾ ਭੁਗਤਾਨ “ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ” ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ; (c) ਅਜਿਹੇ ਸੁਮੇ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ; (d) ਕਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯਮਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਰਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਲੇਖਾ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਪਿਛਲੇ ਵਰ੍ਹੇ ਵਿੱਚ "ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸੁਮਾ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ" ਹੈ ਉਸ ਵਿੱਚ ਆਮਦਨ ਟੈਕਸ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਕਟੌਤੀ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ; (e) "ਕੋਈ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਸੁਮਾ ਜੋ ਅਦਾਇਗੀ ਲਈ ਬਕਾਇਆ" ਹੈ ਦਾ ਭਾਵ ਉਸ ਸੁਮੇ ਲਈ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਕਰਦਾਤਾ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਵਰ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਉੱਤੇ ਲਈ ਸੀ ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਸੁਮਾ ਉਸ ਵਰ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਅਦਾਇਗੀ ਲਈ ਬਕਾਇਆ ਨਾ ਹੋਵੇ।

[ਪੈਰਾ 11]

1.2 ਧਾਰਾ 43B(a) ਵਿੱਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸ਼ਬਦ ਹਨ "ਕਰ, ਡਿਊਟੀ, ਸੈੱਸ ਜਾਂ ਫੀਸ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦੇਣਯੋਗ ਕੋਈ ਵੀ ਰਕਮ...". ਐਕਸਾਈਜ਼ ਡਿਊਟੀ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰੀ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਐਕਟ, 1944 ਅਧੀਨ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਨਿਯਮ, 1944 ਅਨੁਸਾਰ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕੇਂਦਰੀ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਨਿਯਮ, 1944 ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਕਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਨਿਯਮ 2(3) ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸਿਤ ਕਰਦਾਤਾ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾਲ ਹੈ। ਕਰਯੋਗ ਘਟਨਾ ਉਤਪਾਦਨ ਅਤੇ ਉਤਪਾਦਨ ਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਡਿਊਟੀ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਅਜਿਹੇ ਲੇਖ ਨੂੰ ਫੈਕਟਰੀ ਤੋਂ ਹਟਾਉਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਹੈ। ਕਚੇ ਮਾਲ ਜਾਂ ਇਨਪੁਟਾਂ ਦਾ ਉਤਪਾਦਨ ਜੋ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਉਹ ਕੇਂਦਰੀ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਨਿਯਮ, 1944 ਦੇ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਐਕਸਾਈਜ਼ਯੋਗ ਵਸਤੂਆਂ ਹਨ। ਕਚੇ ਮਾਲ ਅਤੇ ਇਨਪੁਟਾਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਤਾ ਉੱਤੇ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਡਿਊਟੀ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਕਚੇ ਮਾਲ ਜਾਂ ਇਨਪੁਟਾਂ ਦੇ ਸਪਲਾਇਰ ਆਪਣੇ ਵਿਕਰੀ ਇਨਵਾਇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਲੇਖਾਂ ਉੱਤੇ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਡਿਊਟੀ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵਾਹਨਾਂ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ ਲਈ ਕਚੇ ਮਾਲ ਅਤੇ ਇਨਪੁਟਾਂ ਦੀ ਖਰੀਦ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਵਿਕਰੀ ਇਨਵਾਇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਉਲਲੇਖਿਤ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਡਿਊਟੀ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਇੱਕ ਵੱਖਰਾ ਖਾਤਾ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਜਿਹੀ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਡਿਊਟੀ ਦਾ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਕੇਂਦਰੀ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਨਿਯਮ, 1944 ਦੇ ਨਿਯਮ 57A ਤੋਂ 57F ਤੱਕ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਸ ਸਮੇਂ ਮੌਜੂਦ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਮੋਡਵੈਟ ਯੋਜਨਾ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਨੇ ਕਮਾਈ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਨੂੰ ਸਮਾਯੋਜਿਤ ਕਰਕੇ ਵਾਹਨਾਂ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ ਉੱਤੇ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਡਿਊਟੀ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਪੂਰਾ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ। ਕੇਂਦਰੀ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਐਕਟ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਅਨੁਸਾਰ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਡਿਊਟੀ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦੋ ਇਕਾਈਆਂ ਉੱਤੇ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਕਚੇ ਮਾਲ ਅਤੇ ਇਨਪੁਟਾਂ ਦਾ ਨਿਰਮਾਤਾ ਹੈ ਜੋ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੇ ਗਏ ਹਨ ਜਿਸ ਉੱਤੇ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਡਿਊਟੀ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਕੇਂਦਰੀ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਐਕਟ, 1944 ਦੇ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਕਰਦਾਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਕਚੇ ਮਾਲ ਅਤੇ ਇਨਪੁਟਾਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਹੈ ਜੋ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਖਰੀਦੇ ਹਨ। [ਪੈਰਾਸ 13-15]

1.3 ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਆਮਦਨ ਟੈਕਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 43B(a) ਅਨੁਸਾਰ, "ਕਰ, ਡਿਊਟੀ, ਸੈੱਸ ਜਾਂ ਫੀਸ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦੇਣਯੋਗ ਕੋਈ ਵੀ ਰਕਮ" ਉੱਤੇ ਕਟੌਤੀ ਦੀ ਆਗਿਆ ਹੈ। ਮੋਡਵੈਟ ਯੋਜਨਾ ਅਨੁਸਾਰ ਕੇਂਦਰੀ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਨਿਯਮ, 1994 ਅਧੀਨ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਕਮਾਏ ਗਏ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਡਿਊਟੀ ਦਾ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਕਰ, ਡਿਊਟੀ, ਸੈੱਸ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦੇਣਯੋਗ ਰਕਮ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਧਾਰਾ 43B ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਕਰ, ਡਿਊਟੀ ਅਤੇ ਸੈੱਸ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦੇਣਯੋਗ ਕੋਈ ਵੀ ਰਕਮ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਕਟੌਤੀ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਹੋਰ, ਧਾਰਾ 43B ਅਧੀਨ ਕਟੌਤੀ ਕੇਵਲ ਉਸ ਸਮੇਂ ਹੀ ਮਨਜ਼ੂਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਰਕਮ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੋਵੇ। ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਵਾਹਨਾਂ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ ਉੱਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਉੱਤੇ ਲਾਗੂ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਡਿਊਟੀ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸੰਬੰਧਿਤ ਆਕਲਣ ਵਰ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਮੋਡਵੈਟ ਯੋਜਨਾ ਅਧੀਨ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਨਾਲ ਸਮਾਯੋਜਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਮੋਡਵੈਟ ਯੋਜਨਾ ਵਿੱਚ ਅਣਵਰਤੀਤ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਨੂੰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਜਦੋਂ ਕਰਦਾਤਾ ਕਚੇ ਮਾਲ ਦੀ ਲਾਗਤ ਅਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਥੇ ਡਿਊਟੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਦਾ ਇਹ ਮਤਲਬ ਨਹੀਂ ਹੈ

[ਪੈਰਾ 16-18]

1.4 ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉਪਰੋਕਤ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਰਾਜਸਵ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਪਹਿਲੇ ਸਵਾਲ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਚਰਚਾ ਉੱਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੇਲਜ਼ ਟੈਕਸ 'ਸੇਲਜ਼ ਟੈਕਸ ਰਿਕਵਰੇਬਲ ਖਾਤਾ' ਨਾਮਕ ਇੱਕ ਵੱਖਰੇ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਜਮਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਕਰਦਾਤਾ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਸੇਲਜ਼ ਟੈਕਸ ਨੂੰ ਸੈੱਟ ਆਫ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਤਿਆਰ ਮਾਲ ਯਾਨੀ ਵਾਹਨਾਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਉੱਤੇ ਸੀ। ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਨਜ਼ਰੀਏ ਵਿੱਚ ਉਪਰੋਕਤ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਖਾਮੀ ਨਹੀਂ ਪਾਈ ਗਈ। ਧਾਰਾ 43B ਦੀ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ੋ ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੁਝ ਵੀ ਉਸ ਸੁਮੇ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਕਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਉਸਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਸਤਵ ਵਿੱਚ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਧਾਰਾ 43B ਦੀ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ੋ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਸ਼ਬਦ "ਜਿਸ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਸੁਮੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਸੀ" ਹਨ। ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ੋ ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਸੁਮੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਈ ਹੋਵੇ ਪਰ ਉਸ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਅਦਾ ਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਅਗਲੇ ਵਿੱਤੀ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਰਿਟਰਨ ਜਮਾ ਕਰਾਉਣ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੋਵੇ। ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਵਿੱਚਾਰਧੀਨ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਅਣਵਰਤੀ MODVAT ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਨੂੰ ਐਡਜਸਟ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਜੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਉੱਤੇ ਵਾਹਨਾਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਉੱਤੇ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਡਿਊਟੀ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੁੰਦੀ, ਤਾਂ ਅਣਵਰਤੀ MODVAT ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਡਿਊਟੀ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਖਿਲਾਫ ਐਡਜਸਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਕਰਦਾਤਾ ਉੱਤੇ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਡਿਊਟੀ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਅਗਲੇ ਸਾਲ ਯਾਨੀ 01.04.1999 ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਤਿਆਰ ਮਾਲ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਉੱਤੇ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਚਿੰਤਾ ਅਣਵਰਤੀ MODVAT ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਨਾਲ ਹੈ ਜੋ 31.03.1999 ਨੂੰ ਸੀ, ਜਿਸ ਤਾਰੀਖ ਨੂੰ ਕਰਦਾਤਾ ਉੱਤੇ ਹੋਰ ਕੋਈ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਡਿਊਟੀ ਦੇਣ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਮੌਜੂਦਾ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਧਾਰਾ 43B ਦੀ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ੋ ਦਾ ਲਾਭ ਦਾਅਵਾ ਕਰ ਸਕੇ। ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੋਵੇਂ ਸਵਾਲਾਂ ਦਾ ਜਵਾਬ ਕਰਦਾਤਾ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਅਤੇ ਰਾਜਸਵ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਦਿੱਤਾ। [ਪੈਰਾ 32, 34 ਅਤੇ 35]

ਆਇਚਰ ਮੋਟਰ ਲਿਮਿਟੇਡ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ (1999) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 361 : [1999] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 295; ਸੈਂਟਰਲ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਦੇ ਕਲੈਕਟਰ, ਪੁਣੇ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਦਾਈ ਇੱਚੀ ਕਾਰਕਾਰੀਆ ਲਿਮਿਟੇਡ ਅਤੇ ਹੋਰ (1999) 7 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 448 : [1999] 1 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 360; ਬਰਜਰ ਪੇਂਟਸ ਇੰਡੀਆ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਆਮਦਨ ਕਰ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰ 2004 (266) ਆਈ.ਟੀ.ਆਰ. 99 – ਵੱਖ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਲਖਨ ਪਾਲ ਨੈਸ਼ਨਲ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਆਈ.ਟੀ.ਓ. (1986) 162 ਆਈ.ਟੀ.ਆਰ. 240 – ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਕੇਸ ਲਾਅ ਰੈਫਰੈਂਸ

ਸਿਵਿਲ ਅਪੀਲੇਟ ਜੁਰਿਸਡਿਕਸ਼ਨ: ਸਿਵਿਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 11923 ਦਾ 2018।

07.12.2017 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲੇ ਦਿੱਲੀ ਦੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਆਈ.ਟੀ.ਏ. ਨੰਬਰ 31 ਦੇ 2005 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ।

ਨਾਲ ਸਿਵਿਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 11924 ਦਾ 2018।

ਅਰਜਿਤ ਪ੍ਰਸਾਦ, ਐਸ. ਗਣੇਸ਼, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟਸ, ਐਸ.ਏ. ਹਸੀਬ, ਦਿਕਸ਼ਾ ਰਾਏ, ਮਿਸਿਜ਼ ਅਨਿਲ ਕਟਿਯਾਰ, ਮਿਸ ਕਵਿਤਾ ਝਾ, ਮਿਸ ਦੇਵਿਕਾ ਜੈਨ, ਅਨੰਤ ਮਾਨ, ਐਡਵੋਕੇਟਸ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਲਈ।

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ

ਅਸ਼ੋਕ ਭੂਸ਼ਣ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ।

I. ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਪੀਲਾਂ ਰਾਹੀਂ ਕਰਦਾਤਾ ਨੇ 07.12.2017 ਨੂੰ ਦਿੱਲੀ ਦੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਆਮਦਨ ਟੈਕਸ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 31 ਦਾ 2005 ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਆਈ.ਟੀ.ਏ. ਨੰਬਰ 31 ਦਾ 2005 ਅਸੈਸਮੈਂਟ ਸਾਲ 1999-2000 ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸੀ ਅਤੇ ਆਈ.ਟੀ.ਏ. ਨੰਬਰ 442 ਦਾ 2005 ਅਸੈਸਮੈਂਟ ਸਾਲ 2000-2001 ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸੀ, ਦੋਵਾਂ ਅਪੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਕਰਦਾਤਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅਸੈਸਮੈਂਟ ਸਾਲ 1999-2000 ਲਈ ਸੀ.ਏ. ਨੰਬਰ 11923 ਦਾ 2018 ਵਿੱਚ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਕਰਨਾ ਕਾਫੀ ਹੈ। ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਚੁਣੌਤੀਯੋਗ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਆਮਦਨ ਟੈਕਸ ਅਪੀਲੇਟ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪੁਸ਼ਟੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਉਠਾਏ ਗਏ ਹਨ। ਅਸੈਸਿੰਗ ਅਫ਼ਸਰ ਅਤੇ ਆਮਦਨ ਟੈਕਸ (ਅਪੀਲਾਂ) ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ (ਇਥੇ "ਕਰਦਾਤਾ" ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ) ਆਟੋਮੋਬਾਈਲਾਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਦੇ ਵਪਾਰ ਵਿੱਚ ਲੱਗਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਜੋ ਕੇਂਦਰੀ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਐਕਟ, 1994 ਅਧੀਨ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਡਿਊਟੀ ਲਈ ਚਾਰਜ਼ੇਬਲ ਹਨ। ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਅਸੈਸਮੈਂਟ ਸਾਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ ਸਾਲ 1999-2000 ਹੈ। ਕਰਦਾਤਾ, ਇੱਕ ਕੰਪਨੀ, ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮਾਰੂਤੀ ਕਾਰਾਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਅਤੇ ਵਿਕਰੀ ਵਿੱਚ ਲੱਗੀ ਹੋਈ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਵਾਹਨਾਂ ਦੇ ਪੁਰਜ਼ਿਆਂ ਅਤੇ ਕੰਪੋਨੈਂਟਾਂ ਵਿੱਚ ਵਪਾਰ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਐਕਸਾਈਜ਼ੇਬਲ ਕੱਚਾ ਮਾਲ ਅਤੇ ਇਨਪੁਟਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਵਾਹਨਾਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਕਰਦਾਤਾ ਨੇ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਕੱਚੇ ਮਾਲ ਅਤੇ ਇਨਪੁਟਾਂ 'ਤੇ ਐਮ.ਓ.ਡੀ.ਵੀ.ਏ.ਟੀ. ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਦਾ ਲਾਭ ਵੀ ਲਿਆ ਸੀ। ਅਸੈਸਮੈਂਟ ਸਾਲ 1999-2000 ਦੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ 69,93,00,428/- ਰੁਪਏ ਦਾ ਐਮ.ਓ.ਡੀ.ਵੀ.ਏ.ਟੀ. ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਅਣ-ਵਰਤਿਆ ਰਹਿ ਗਿਆ ਸੀ। ਰਿਟਰਨ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕੰਪਨੀ ਆਮਦਨ ਟੈਕਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 43B ਅਧੀਨ ਕਟੌਤੀ ਲਈ ਯੋਗ ਸੀ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਵਿਕਰੀ ਟੈਕਸ ਰਿਕਵਰੇਬਲ ਖਾਤੇ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ 3,08,88,171/- ਰੁਪਏ ਦੀ ਕਟੌਤੀ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ।

2. ਅਸੈਸਿੰਗ ਅਫ਼ਸਰ ਨੇ 28.03.2002 ਨੂੰ ਅਸੈਸਮੈਂਟ ਆਰਡਰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ। ਅਸੈਸਿੰਗ ਅਫ਼ਸਰ ਨੇ 69,93,00,428/- ਰੁਪਏ ਅਤੇ 3,08,99,171/- ਰੁਪਏ ਦੀ ਕਟੌਤੀ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਨਾਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ। ਅਸੈਸਮੈਂਟ ਆਰਡਰ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਹੋ ਕੇ, ਕਰਦਾਤਾ ਨੇ ਆਮਦਨ ਟੈਕਸ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਕੋਲ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ। ਆਮਦਨ ਟੈਕਸ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਵੀ ਉਪਰੋਕਤ ਦੋ ਆਈਟਮਾਂ ਦੀ ਨਾਮਨਜ਼ੂਰੀ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ। ਆਈ.ਟੀ.ਏ.ਟੀ. ਅਗੇ ਅਪੀਲ ਨੇ ਵੀ ਇਸੇ ਭਾਗਿਆ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ। ਆਈ.ਟੀ.ਏ.ਟੀ. ਨੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਗਟਾਇਆ ਕਿ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਡਿਊਟੀ ਦੀ ਅਗਾਊਂ ਅਦਾਇਗੀ ਜੋ ਕਿ ਅਣ-ਵਰਤੇ ਐਮ.ਓ.ਡੀ.ਵੀ.ਏ.ਟੀ. ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਬਿਨਾਂ ਅਜਿਹੀ ਅਦਾਇਗੀ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨੂੰ ਉਠਾਏ ਬਿਨਾਂ ਧਾਰਾ 43B ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਮਨਜ਼ੂਰਯੋਗ ਕਟੌਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕਰਦਾਤਾ ਨੇ ਆਮਦਨ ਟੈਕਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 260A ਅਧੀਨ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ।

ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਟੈਕਸ ਐਕਟ। ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉਪਰੋਕਤ ਨੋਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਨਾਮਨਜ਼ੂਰੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰਬਰ (ii) ਅਤੇ (iii) ਦਾ ਜਵਾਬ ਰੈਵੇਨਿਊ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ। ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਹੋ ਕੇ, ਇਹਨਾਂ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

3. ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਰੈਵੇਨਿਊ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਦੋ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਜੋ ਇਸ ਅਪੀਲ ਦੇ ਵਿਸ਼ਾ ਸਮੱਗਰੀ ਸਨ, ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰਬਰ (ii) ਅਤੇ (iii) ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਫਰੇਮ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾਲ ਹਨ:

“(ii) ਕੀ ਆਈਟੀਏਟੀ ਨੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਰਾਸ਼ੀ ਦੀ ਨਾਮਨਜ਼ੂਰੀ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਜੋ ਕਿ 69,93,00,428/- ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਾਸ਼ੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਡਿਊਟੀ ਦਾ ਮੋਡਵੈਟ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਸੀ ਜੋ 31ਸਤੰਬਰ, 1999 ਤੱਕ ਵਰਤਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਸੀ ਅਰਥਾਤ ਸੰਬੰਧਿਤ ਲੇਖਾ ਸਾਲ ਦਾ ਅੰਤ ?

(iii) ਕੀ ਆਈਟੀਏਟੀ ਨੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਵਿਕਰੀ ਕਰ ਰਿਕਵਰੇਬਲ ਖਾਤੇ ਦੀ ਰਾਸ਼ੀ 3,08,99,171/- ਰੁਪਏ ਦੀ ਨਾਮਨਜ਼ੂਰੀ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ, ਆਮਦਨ ਕਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 43B ਅਧੀਨ?”

4. ਅਸੀਂ ਸ੍ਰੀ ਐਸ. ਗਣੇਸ਼, ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਮੁਲਜ਼ਮ ਲਈ ਸੀਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਰਿਸ਼ਠ ਵਕੀਲ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਅਰਜਿਤ ਪ੍ਰਸਾਦ, ਰੈਵੇਨਿਊ ਲਈ ਸੀਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਰਿਸ਼ਠ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ ਹੈ।

5. ਸ੍ਰੀ ਗਣੇਸ਼ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕੱਚੇ ਮਾਲ ਅਤੇ ਇਨਪੁਟਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਸਪਲਾਇਰਾਂ ਨੂੰ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਾਸ਼ੀ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰੀ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਐਕਟ ਅਤੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਅਧੀਨ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਨਤੀਜਤਨ, ਜਦੋਂ ਇਹ ਭੁਗਤਾਨ ਮੁਲਜ਼ਮ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੇ ਸਪਲਾਇਰਾਂ ਨੂੰ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਮਦਨ ਕਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 43B ਅਧੀਨ ਕਟੌਤੀ ਲਈ ਯੋਗ ਹਨ, ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਮੋਡਵੈਟ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਜੋ ਅਜਿਹੇ ਭੁਗਤਾਨਾਂ ਤੋਂ ਉਤਪੰਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਗਲਤੀ ਨਾਲ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਮੁਲਜ਼ਮ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਉਪਰੋਕਤ ਭੁਗਤਾਨ ਸਿਰਫ ਠੇਕੇਦਾਰੀ ਭੁਗਤਾਨ ਹਨ ਅਤੇ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਭੁਗਤਾਨ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਕੱਚਾ ਮਾਲ ਅਤੇ ਇਨਪੁਟ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਕਾਰਖਾਨੇ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੂੰ ਕੱਚੇ ਮਾਲ ਅਤੇ ਇਨਪੁਟਾਂ 'ਤੇ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮੈਨੂਫੈਕਚਰਰ-ਸਪਲਾਇਅਰ ਦੇ ਇਨਵਾਇਸ ਵਿੱਚ ਉੱਲੇਖਿਤ ਮੋਡਵੈਟ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਦਾ ਲਾਭ ਲੈਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੂੰ 31.03.1999 ਤੱਕ ਵਰਤਿਆ ਨਾ ਗਿਆ ਮੋਡਵੈਟ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਬੈਲੈਂਸ ਦੀ ਕਟੌਤੀ ਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੱਕ ਸੀ।

6. ਸ੍ਰੀ ਗਣੇਸ਼ ਵਿਕਲਪਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸਵਾਲ ਧਾਰਾ 43B ਦੀ 1ਲੀ$_{SUPERSCRIPT}$ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ੋ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਰਦਾਰ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਵਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਕਰਦਾਰ ਦੇ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਰਿਟਰਨਜ਼ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜਦੋਂ 31.03.1999 ਨੂੰ ਅਣ-ਵਰਤੀਆ ਮੋਡਵੈਟ ਕ੍ਰੈਡਿਟ 69.30 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਸੀ, ਤਾਂ ਪੂਰੀ ਰਕਮ ਅਪ੍ਰੈਲ, 1999 ਵਿੱਚ ਹੀ ਵਰਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਨਤੀਜਤਨ, ਕਰਦਾਰ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 43B ਦੀ 1ਲੀ$_{SUPERSCRIPT}$ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ੋ ਅਧੀਨ ਕਟੌਤੀ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 43B ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਮਕਸਦ ਇਹ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਨਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦ ਤੱਕ ਰਕਮ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ, ਤਦ ਤੱਕ ਕਰਦਾਰ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਰਕਮ ਦੀ ਕਟੌਤੀ ਦਾ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ। ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਰਕਮ ਦਾ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਡਿਊਟੀ ਉਸ ਸਮੇਂ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਖਜਾਨੇ ਵਿੱਚ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਦੋਂ ਕੱਚੇ ਮਾਲ/ਇਨਪੁਟਸ ਦੇ ਨਿਰਮਾਤਾ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਫੈਕਟਰੀ ਗੇਟ ਤੋਂ ਕਰਦਾਰ ਨੂੰ ਸਪਲਾਈ ਲਈ ਸਾਫ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 43B ਦਾ ਮੂਲ ਉਦੇਸ਼ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੇਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਕਰਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਟੌਤੀ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਮਿਲਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ।

7. ਸ੍ਰੀ ਅਰਜਿਤ ਪ੍ਰਸਾਦ, ਰੈਵੇਨਿਊ ਲਈ ਸੀਖਿਆ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ, ਕਰਦਾਰ ਲਈ ਸੀਖਿਆ ਵਕੀਲ ਦੇ ਸਬਮਿਸ਼ਨਜ਼ ਦੀ ਖੰਡਨਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਧਾਰਾ 43B ਅਧੀਨ ਕਟੌਤੀ ਕੇਵਲ ਉਸ ਸਮੇਂ ਮਨਜ਼ੂਰ ਹੈ ਜਦੋਂ ਟੈਕਸ, ਸੈਸ ਆਦਿ ਦੀ ਰਕਮ ਦੇਣਯੋਗ ਅਤੇ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਰਦਾਰ ਵਾਸਤਵ ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਡਿਊਟੀ ਕੇਵਲ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇਣਯੋਗ ਅਤੇ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਰਦਾਰ ਫੈਕਟਰੀ ਗੇਟ ਤੋਂ ਤਿਆਰ ਉਤਪਾਦ ਨੂੰ ਹਟਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਸਮੇਂ ਜਦੋਂ ਕਰਦਾਰ ਸਪਲਾਇਰਾਂ ਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਡਿਊਟੀ ਦੇਣਯੋਗ ਅਤੇ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਇਹ ਗੱਲ ਵਿਵਾਦ ਰਹਿਤ ਹੈ ਕਿ ਕਰਦਾਰ ਨੂੰ ਨਿਰਮਾਤਾ ਨੂੰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਅਧੀਨ ਨਿਯਮ 57A ਤੋਂ ਨਿਯਮ 57I ਤੱਕ ਦੇ ਕੇਂਦਰੀ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਨਿਯਮਾਂ, 1944 ਅਧੀਨ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ। ਹੋਰ ਇਹ ਕਿ ਕਰਦਾਰ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਮਿਤ ਅੰਤਿਮ ਉਤਪਾਦਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ

ਐਕਸਾਈਜ਼ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਮੋਡਵੈਟ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ। ਕੇਂਦਰੀ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਡਿਊਟੀ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਕੇਵਲ ਉਤਪਾਦਨਯੋਗ ਮਾਲ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ 'ਤੇ ਹੈ। ਕਰਦਾਰ ਉਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਕੱਚੇ ਮਾਲ/ਇਨਪੁਟਸ 'ਤੇ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਡਿਊਟੀ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ। ਇਹ ਕੇਵਲ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਡਿਊਟੀ ਦਾ ਬੋਝ ਹੈ ਜੋ ਨਿਰਮਾਤਾ ਤੋਂ ਖਰੀਦਦਾਰ ਨੂੰ ਸਥਾਨਾਂਤਰਿਤ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਇਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ। ਧਾਰਾ 43B ਦੀ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ੋ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਕਰਦਾਰ ਲਈ ਵਕੀਲ ਦੇ ਸਬਮਿਸ਼ਨ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦਿੰਦਿਆਂ, ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਰਦਾਰ ਦੀ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਡਿਊਟੀ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਅਗਲੇ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਤਿਆਰ ਮਾਲ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ 'ਤੇ ਆਉਂਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ, 31.03.1999 ਨੂੰ, ਕਰਦਾਰ ਨੂੰ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਡਿਊਟੀ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ, ਇਸ ਲਈ, ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ੋ ਵੀ ਕਰਦਾਰ ਦੀ ਮਦਦ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ।

8. ਅਸੀਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲਾਂ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਪਰ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਨੂੰ ਵੇਖਿਆ ਹੈ।

9. ਦੋ ਮੁੱਦੇ ਜੋ ਸਾਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਪੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ:

"(i) ਕੀ ਆਈ.ਟੀ.ਏ.ਟੀ. ਨੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਰਾਸ਼ੀ ਦੇ 69,93,00,428/- ਰੁਪਏ ਦੇ ਅਸਵੀਕਾਰ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਜੋ ਕਿ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਡਿਊਟੀ ਦਾ ਐਮ.ਓ.ਡੀ.ਵੀ.ਏ.ਟੀ. ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ 31 ਮਾਰਚ, 1999 ਤੱਕ ਵਰਤਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਯਾਨੀ ਕਿ ਸੰਬੰਧਿਤ ਲੇਖਾ ਸਾਲ ਦਾ ਅੰਤ ?

(ii) ਕੀ ਆਈ.ਟੀ.ਏ.ਟੀ. ਨੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਸੇਲਜ਼ ਟੈਕਸ ਰਿਕਵਰੇਬਲ ਅਕਾਉਂਟ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ 3,08,99,171/- ਰੁਪਏ ਦੇ ਅਸਵੀਕਾਰ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ, ਆਮਦਨ ਟੈਕਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 43B ਅਧੀਨ?"

10. ਸਾਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਧਾਰਾ 43B ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਜਿਸ ਅਧੀਨ ਕਟੌਤੀ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 43B ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੈ:

"43B.ਕੁਝ ਕਟੌਤੀਆਂ ਸਿਰਫ ਅਸਲ ਭੁਗਤਾਨ 'ਤੇ ਹੀ।-

ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗੱਲ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਅਨਿਆਥਾ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਟੌਤੀ ਸੰਬੰਧੀ—

(a) ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਾਮ ਨਾਲ ਜਾਣੀ ਜਾਂਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਟੈਕਸ, ਡਿਊਟੀ, ਸੈੱਸ ਜਾਂ ਫੀਸ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਦੇਣ ਯੋਗ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਾਸ਼ੀ, ਜਾਂ

(b) ਕਿਸੇ ਵੀ ਪ੍ਰੋਵੀਡੈਂਟ ਫੰਡ ਜਾਂ ਸੁਪਰਐਨੂਏਸ਼ਨ ਫੰਡ ਜਾਂ ਗ੍ਰੈਚਿਊਟੀ ਫੰਡ ਜਾਂ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਫੰਡ ਵਿੱਚ ਯੋਗਦਾਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਦੇਣ ਯੋਗ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਾਸ਼ੀ, ਜਾਂ

(c) ਧਾਰਾ 36 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਖੰਡ (ii) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਈ ਗਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਾਸ਼ੀ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਜਾਂ

(d) ਕਿਸੇ ਵੀ ਪਬਲਿਕ ਵਿੱਤੀ ਸੰਸਥਾ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਰਾਜ ਵਿੱਤੀ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਰਾਜ ਉਦਯੋਗਿਕ ਨਿਵੇਸ਼ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਰਜ਼ ਜਾਂ ਉਧਾਰ ਉੱਤੇ ਬਿਆਜ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਦੇਣ ਯੋਗ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਾਸ਼ੀ, ਇਸ ਕਰਜ਼ ਜਾਂ ਉਧਾਰ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਸੰਬੰਧੀ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਤੇ ਸਥਿਤੀਆਂ ਅਨੁਸਾਰ, ਜਾਂ

(e) ਕਿਸੇ ਵੀ ਸ਼ਿਡਿਊਲਡ ਬੈਂਕ [ਜਾਂ ਕੋ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਬੈਂਕ ਜੋ ਕਿ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਏਗਰੀਕਲਚਰਲ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਸੋਸਾਇਟੀ ਜਾਂ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਕੋ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਏਗਰੀਕਲਚਰਲ ਅਤੇ ਰੂਰਲ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਬੈਂਕ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ] ਤੋਂ ਕਿਸੀ ਵੀ ਕਰਜ਼ ਅਗਵਾਈ ਉੱਤੇ ਬਿਆਜ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਦੇਣ ਯੋਗ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਾਸ਼ੀ।" (f) ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਾਸ਼ੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਦੇ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਉੱਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਛੁੱਟੀ ਦੇ ਬਦਲੇ ਦੇਣ ਯੋਗ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਾਸ਼ੀ, ਜਾਂ

(g) ਕਰਦਾਤਾ ਵੱਲੋਂ ਭਾਰਤੀ ਰੇਲਵੇ ਨੂੰ ਰੇਲਵੇ ਸੰਪਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਦੇਣ ਯੋਗ ਕੋਈ ਵੀ ਰਕਮ,

ਉਸ ਕਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹੀ ਰਕਮ ਵਾਸਤਵ ਵਿੱਚ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਉਸ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਹੀ ਆਮਦਨ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਵਿੱਚ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ (ਭਾਵੇਂ ਕਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹੀ ਰਕਮ ਦੇਣ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਉਸ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਹੋਵੇ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਆਪਣੇ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯਮਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਰਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਲੇਖਾ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਅਨੁਸਾਰ) ਸਿਰਫ ਉਸ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਦੀ ਧਾਰਾ 28 ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਈ ਗਈ ਆਮਦਨ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਵਿੱਚ:

ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਇਸ ਸੈਕਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੁਝ ਵੀ ਉਸ ਰਕਮ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਕਰਦਾਤਾ ਵੱਲੋਂ ਵਾਸਤਵ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੀ ਕੇਸ ਲਈ ਲਾਗੂ ਦੇਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੋਵੇ ਜਦੋਂ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਰਕਮ ਦੇਣ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਉਸ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਹੋਵੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਅਦਾਇਗੀ ਦਾ ਸਬੂਤ ਕਰਦਾਤਾ ਵੱਲੋਂ ਉਸ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਲਈ ਆਮਦਨ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਭਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਦੇ ਉਪ-ਭਾਗ (1) ਅਧੀਨ ਧਾਰਾ 139 ਲਈ ਉਸ ਵਾਪਸੀ ਨਾਲ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਵੇ।

c. ਅਜਿਹੀ ਰਕਮ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਕਰਦਾਤਾ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ; d. ਕਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯਮਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਰਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਲੇਖਾ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਕਟੌਤੀ ਨੂੰ ਉਸ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਦੇ ਆਮਦਨ ਟੈਕਸ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਵਿੱਚ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ "ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਰਕਮ ਵਾਸਤਵ ਵਿੱਚ ਅਦਾ" ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਰਦਾਤਾ ਵੱਲੋਂ;

e. ਇਸ ਅਭਿਵਿਆਕਤੀ "ਕੋਈ ਵੀ ਅਜਿਹੀ ਰਕਮ ਜੋ ਅਦਾਇਗੀ ਲਈ ਹੈ" ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਰਕਮ ਜਿਸ ਲਈ ਮੂਲਯਾਂਕਿਤ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਦੇਣਦਾਰੀ ਉੱਤੇ ਲਿਆ ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਰਕਮ ਉਸ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਅਦਾਇਗੀ ਲਈ ਨਾ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।

12. ਧਾਰਾ 43B ਅਧੀਨ ਕਟੌਤੀ ਦੀ ਆਗਿਆ ਲਈ ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨੀ ਹੋਵੇਗੀ ਤਾਂ ਜੋ ਪਤਾ ਲੱਗ ਸਕੇ ਕਿ ਧਾਰਾ 43B ਅਧੀਨ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਯੋਗ ਕਟੌਤੀ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਾਰੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਇੱਥੇ ਮੌਜੂਦ ਹਨ ਜਾਂ ਨਹੀਂ।

13. ਧਾਰਾ 43B(a) ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਸ਼ਬਦ ਹਨ "ਕੋਈ ਵੀ ਰਕਮ ਜੋ ਮੂਲਯਾਂਕਿਤ ਦੁਆਰਾ ਟੈਕਸ, ਡਿਊਟੀ, ਸੈੱਸ ਜਾਂ ਫੀਸ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਅਦਾਇਗੀ ਲਈ ਹੈ..."। ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਜਾਂਚਣਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਅਣ-ਵਰਤੀਆ ਕ੍ਰੈਡਿਟ MODVAT ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਮੂਲਯਾਂਕਿਤ ਦੁਆਰਾ ਅਦਾਇਗੀ ਲਈ ਰਕਮ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ।

14. ਐਕਸਾਈਜ਼ ਡਿਊਟੀ ਕੇਂਦਰੀ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਐਕਟ, 1944 ਅਧੀਨ ਲਗਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਨਿਯਮ, 1944 ਅਨੁਸਾਰ ਇੱਕੱਠੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਕੇਂਦਰੀ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਨਿਯਮ, 1944 ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਮੂਲਯਾਂਕਿਤ ਨੂੰ ਨਿਯਮ 2(3) ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸਿਤ ਅਨੁਸਾਰ ਮੂਲਯਾਂਕਿਤ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਹੈ:-

"ਨਿਯਮ 2(3). 'ਮੂਲਯਾਂਕਿਤ' ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਡਿਊਟੀ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਉਤਪਾਦਕ ਜਾਂ ਨਿਰਮਾਤਾ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਜੋ ਉਤਪਾਦਨ ਯੋਗ ਸਮਾਨ ਦਾ ਉਤਪਾਦਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕੋਈ ਰਜਿਸਟਰਡ ਵਿਅਕਤੀ ਨਿਜੀ ਗੋਦਾਮ ਦਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਤਪਾਦਨ ਯੋਗ ਸਮਾਨ ਸਟੋਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ;"

15. ਕਰ ਯੋਗ ਘਟਨਾ ਉਤਪਾਦਨ ਅਤੇ ਉਤਪਾਦਨ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ ਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਡਿਊਟੀ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਫੈਕਟਰੀ ਤੋਂ ਅਜਿਹੇ ਲੇਖ ਦੇ ਹਟਾਉਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਹੈ। ਕੱਚੇ ਮਾਲ ਜਾਂ ਇਨਪੁਟਸ ਦਾ ਉਤਪਾਦਨ ਜੋ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਉਹ ਕੇਂਦਰੀ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਨਿਯਮ, 1944 ਦੇ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਉਤਪਾਦਨ ਯੋਗ ਵਸਤੂਆਂ ਹਨ। ਐਕਸਾਈਜ਼ ਡਿਊਟੀ ਕੱਚੇ ਮਾਲ ਅਤੇ ਇਨਪੁਟਸ ਦੇ ਨਿਰਮਾਤਾ ਉੱਤੇ ਲਗਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਕੱਚੇ ਮਾਲ ਜਾਂ ਇਨਪੁਟਸ ਦੇ ਸਪਲਾਇਰ ਆਪਣੇ ਵਿਕਰੀ ਇਨਵੌਇਸਿਜ਼ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਲੇਖਾਂ ਉੱਤੇ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਡਿਊਟੀ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵਾਹਨਾਂ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ ਲਈ ਕੱਚੇ ਮਾਲ ਅਤੇ ਇਨਪੁਟਸ ਖਰੀਦਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਵਿਕਰੀ ਇਨਵੌਇਸਿਜ਼ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਈ ਗਈ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਡਿਊਟੀ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਇੱਕ ਵੱਖਰਾ ਖਾਤਾ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ

ਦੁਆਰਾ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਡਿਊਟੀ ਦਾ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਕੇਂਦਰੀ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਨਿਯਮ, 1944 ਦੇ ਨਿਯਮ 57A ਤੋਂ 57F ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਸ ਸਮੇਂ ਮੌਜੂਦ ਸੀ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਆਪਣੀ ਤਰਫੋਂ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਡਿਊਟੀ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨੂੰ MODVAT ਸਕੀਮ ਅਨੁਸਾਰ ਕਮਾਏ ਗਏ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਕਰਕੇ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦਾ ਪੂਰਾ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ। ਐਕਸਾਈਜ਼ ਡਿਊਟੀ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦੋ ਇਕਾਈਆਂ ਉੱਤੇ ਨਹੀਂ ਲਗਾਈ ਗਈ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੇਂਦਰੀ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਐਕਟ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਨਿਯਮ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਹੈ। ਇਹ ਕੱਚੇ ਮਾਲ ਅਤੇ ਇਨਪੁਟਸ ਦੇ ਨਿਰਮਾਤਾ ਹਨ ਜੋ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਕੱਚੇ ਮਾਲ ਅਤੇ ਇਨਪੁਟਸ ਖਰੀਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਡਿਊਟੀ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਕੱਚੇ ਮਾਲ ਅਤੇ ਇਨਪੁਟਸ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਕੇਂਦਰੀ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਐਕਟ, 1944 ਦੇ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਮੂਲਯਾਂਕਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ।

16. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਆਮਦਨ ਟੈਕਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 43B(a) ਅਨੁਸਾਰ, ਕਟੌਤੀ ਉਸ "ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਕਮ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਲਈ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜੋ ਕਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਟੈਕਸ, ਡਿਊਟੀ, ਸੈੱਸ ਜਾਂ ਫੀਸ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦੇਣਯੋਗ ਹੈ।" ਕੇਂਦਰੀ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਨਿਯਮਾਂ, 1944 ਅਨੁਸਾਰ MODVAT ਯੋਜਨਾ ਅਧੀਨ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਕਮਾਈ ਗਈ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਡਿਊਟੀ ਦੀ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਉਹ ਰਕਮ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਕਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਟੈਕਸ, ਡਿਊਟੀ, ਸੈੱਸ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦੇਣਯੋਗ ਹੈ। ਧਾਰਾ 43B ਅਧੀਨ ਯੋਜਨਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਟੈਕਸ, ਡਿਊਟੀ, ਅਤੇ ਸੈੱਸ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਰਕਮ ਦੇਣਯੋਗ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਵਾਸਤਵ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੂੰ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਹੈ।

17. ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਧਾਰਾ 43B ਅਧੀਨ ਕਟੌਤੀ ਕੇਵਲ ਉਸ ਸਮੇਂ ਮਨਜ਼ੂਰ ਹੈ ਜਦੋਂ ਰਕਮ ਵਾਸਤਵ ਵਿੱਚ ਕਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੋਵੇ। ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਵਾਹਨਾਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਡਿਊਟੀ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸੰਬੰਧਿਤ ਆਕਲਨ ਵਰ੍ਹੇ ਵਿੱਚ MODVAT ਯੋਜਨਾ ਅਧੀਨ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਡਿਊਟੀ ਦੀ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਤੋਂ ਸਮਾਯੋਜਿਤ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। MODVAT ਯੋਜਨਾ ਵਿੱਚ ਅਣਵਰਤੀਤ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਵਾਸਤਵ ਵਿੱਚ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਜਦੋਂ ਕਰਦਾਤਾ ਕੱਚੇ ਮਾਲ ਦੀ ਲਾਗਤ ਅਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਡਿਊਟੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਦਾ ਇਹ ਮਤਲਬ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕਰਦਾਤਾ ਹੀ ਉਸ ਕੱਚੇ ਮਾਲ/ਇਨਪੁਟਸ 'ਤੇ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਡਿਊਟੀ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ। ਇਹ ਕੇਵਲ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਡਿਊਟੀ ਦੀ ਘਟਨਾ ਹੈ ਜੋ ਨਿਰਮਾਤਾ ਤੋਂ ਖਰੀਦਦਾਰ ਨੂੰ ਸਥਾਨਾਂਤਰਿਤ ਹੋ ਗਈ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਇਸ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ।

18. ਅਸੀਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਨਿਸਕਰਸ਼ ਕੱਢਦੇ ਹਾਂ ਕਿ MODVAT ਯੋਜਨਾ ਅਧੀਨ ਅਣਵਰਤੀਤ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਆਮਦਨ ਟੈਕਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 43B ਅਧੀਨ ਕਟੌਤੀਆਂ ਲਈ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ।

19. ਸ੍ਰੀ ਗਣੇਸ਼ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਐਚਰ ਮੋਟਰਜ਼ ਲਿਮਿਟੇਡ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ, (1999) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 361, 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਦੀ ਸੁਵਿਧਾ ਟੈਕਸ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਵਜੋਂ ਉੱਤਮ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਡਿਊਟੀ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਜੋ ਕਚੇ ਮਾਲ ਜਾਂ ਇਨਪੁਟਸ ਦੇ ਨਿਰਮਾਤਾ ਜਾਂ ਉਤਪਾਦਕ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਵਿਕਰੀ ਚਲਾਨ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ, ਧਾਰਾ 43B ਅਧੀਨ ਕਟੌਤੀ ਲਈ ਯੋਗ ਹੈ।

20. ਆਇਚਰ ਮੋਟਰਜ਼ ਲਿਮਿਟੇਡ ਅਤੇ ਇਕ ਹੋਰ ਵਿੱਚ, ਸੈਂਟਰਲ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਨਿਯਮਾਂ, 1944 ਦੇ ਨਿਯਮ 57ਐਫ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਨਾਲ ਸੋਧੇ ਗਏ ਯੋਜਨਾ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਸੈਂਟਰਲ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਨਿਯਮਾਂ, 1944 ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 57-ਐਫ(4ਏ) ਅਨੁਸਾਰ, 16.03.1995 ਨੂੰ ਨਿਰਮਾਤਾਵਾਂ ਕੋਲ ਅਣ-ਵਰਤੀਆ ਗਿਆ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਲੈਪਸ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ, ਨਿਯਮ 57-ਐਫ(4-ਏ) ਨੂੰ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ 2 ਵਿੱਚ ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾਲ ਬਾਹਰ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ ਹੈ:-

“2. ਸੰਬੰਧਿਤ ਨਿਯਮ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ:

“57-ਐਫ. (4-ਏ) ਉਪ-ਨਿਯਮ (4), ਜਾਂ ਉਪ-ਨਿਯਮ (1) ਦੇ ਨਿਯਮ 57-ਏ ਅਤੇ ਇਸ ਅਧੀਨ ਜਾਰੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਹੋਵੇ, 16 ਮਾਰਚ, 1995 ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਨਿਰਮਾਤਾ ਕੋਲ ਪਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਡਿਊਟੀ ਦੀ ਕੋਈ ਵੀ

ਕ੍ਰੈਡਿਟ, ਜੋ ਟ੍ਰੈਕਟਰਾਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਤਾ ਹਨ, ਜੋ ਕਿ ਹੈਡਿੰਗ ਨੰਬਰ 87.01 ਜਾਂ ਮੋਟਰ ਵਾਹਨਾਂ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦੇ ਹਨ, ਹੈਡਿੰਗ ਨੰਬਰ 87.02 ਅਤੇ 87.04 [ਜਾਂ ਅਜਿਹੇ ਟ੍ਰੈਕਟਰਾਂ ਜਾਂ ਅਜਿਹੇ ਮੋਟਰ ਵਾਹਨਾਂ ਦੇ ਚੈਸਿਸ ਹੈਡਿੰਗ ਨੰਬਰ 87.06] ਅਧੀਨ ਆਉਂਦੇ ਹਨ, ਦੇ ਸ਼ਡਿਊਲ ਤੋਂ ਸੈਂਟਰਲ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਟੈਰਿਫ ਐਕਟ, 1985 (5 ਦਾ 1986) ਲੈਪਸ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਤਪਾਦਨਯੋਗ ਮਾਲ ਉੱਤੇ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਵਰਤਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ, ਚਾਹੇ ਘਰੇਲੂ ਖਪਤ ਲਈ ਸਾਫ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਨਿਰਯਾਤ ਲਈ:

ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਇਸ ਉਪ-ਨਿਯਮ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਭੀ ਇਨਪੁਟ ਦੀ ਡਿਊਟੀ ਦਾ ਕ੍ਰੈਡਿਟ, ਜੋ ਕਿ 16 ਮਾਰਚ, 1995 ਨੂੰ ਸਟਾਕ ਵਿੱਚ ਪਿਆ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਸਟਾਕ ਵਿੱਚ ਪਏ ਤਿਆਰ ਉਤਪਾਦਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਵੇ।"

21. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ 57-ਐਫ(4-ਏ) ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਗਟਾਇਆ ਕਿ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਤਾਂ ਬਿਲਕੁਲ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਜਦੋਂ ਇਨਪੁਟ ਨੂੰ ਅੰਤਿਮ ਉਤਪਾਦਾਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਯੋਜਨਾ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਮਾਲ ਉੱਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਅਸਤਿਤਵ ਵਿੱਚ ਆ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਅਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ 5 ਵਿੱਚ ਇਹ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ:-

"ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਉਪਲਬਧ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਤਾਕਤ ਉੱਤੇ, ਪਾਰਟੀਆਂ ਸਬੰਧਿਤ ਨੇ ਕੁਝ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ, ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਯੋਜਨਾ ਅਧੀਨ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਅਧੀਨ ਨਿਰਮਿਤ ਉਤਪਾਦਾਂ ਉੱਤੇ ਡਿਊਟੀ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਜੋ ਅਧਿਕਾਰ ਮਿਲਿਆ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇੱਕ ਯੋਜਨਾ ਦੀ ਉਪਲਬਧਤਾ, ਉਸ ਉੱਤੇ ਅਸਰ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ, ਇਹ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ "ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਦੀ ਸੁਵਿਧਾ ਦਾ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਉਸ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਟੈਕਸ ਵਜੋਂ ਚੰਗਾ ਹੈ ਜਦ ਤੱਕ ਟੈਕਸ ਨੂੰ ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਮਾਲ ਉੱਤੇ ਕਈ ਵਚਨਬੱਧਤਾਵਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਸਮਝੌਤਾ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਲਈ, ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਯੋਜਨਾ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਮਾਲ ਉੱਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਅਸਤਿਤਵ ਵਿੱਚ ਆ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਅਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸ ਅਧੀਨ ਨਿਰਮਾਤਾਵਾਂ ਨੇ ਟੈਕਸ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਸੁਵਿਧਾ ਦਾ ਲਾਭ ਉਠਾਇਆ ਸੀ। ਇਹ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਹੀ ਹੈ ਕਿ ਟੈਕਸਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ ਅਤੇ ਭੁਗਤਾਨ ਪੂਰਾ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਂ ਮੋਡ ਦਾ ਇਸ ਨਿਯਮ ਦਾ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਨਿਰਮਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਉੱਤੇ ਅਸਰ ਪਾਵੇਗਾ।"

22. ਉਪਰੋਕਤ ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਦੀ ਸੁਵਿਧਾ ਟੈਕਸ ਦੇ ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਸਮਾਨ ਉੱਤੇ ਟੈਕਸ ਦੀ ਅਡਜਸਟਮੈਂਟ ਹੋਣ ਤੱਕ ਟੈਕਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਜਿੱਤਣਾ ਹੀ ਚੰਗਾ ਹੈ, ਇਹ ਕੇਂਦਰੀ ਉਤਪਾਦ ਨਿਯਮ, 1944 ਦੇ 57-F(4-A) ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ।

23. ਉਪਰੋਕਤ ਟਿੱਪਣੀ ਨੂੰ ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਉਤਪਾਦ ਸ਼ੁਲਕ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ, ਜੋ ਕਚੇ ਮਾਲ/ਇਨਪੁਟਸ ਨੂੰ ਖਰੀਦਣ ਵਾਲੇ ਵਿਕਰੀ ਚਲਾਨ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਸੀ, ਕਚੇ ਮਾਲ/ਇਨਪੁਟਸ 'ਤੇ ਉਤਪਾਦ ਸ਼ੁਲਕ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਵੀ ਹੈ।

24. ਵਿਕਰੀ ਚਲਾਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਉਤਪਾਦ ਸ਼ੁਲਕ ਦੇ ਘਟਕ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਨਾਲ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਜੋ ਲਾਭ ਮਿਲਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਕੇਂਦਰੀ ਉਤਪਾਦ ਨਿਯਮ, 1944 ਦੇ ਨਿਯਮ 57-ਏ ਤੋਂ 57-ਆਈ ਤੱਕ ਦੀ ਵਿਧਾਨਿਕ ਯੋਜਨਾ ਵਿੱਚ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲਾ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀਆਂ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀਆਂ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ।

25. ਅਗਲਾ ਫੈਸਲਾ ਜਿਸ 'ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਗਣੇਸ਼ ਨੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਕੇਂਦਰੀ ਉਤਪਾਦ ਐਕਸਾਈਜ਼, ਪੁਣੇ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਬਨਾਮ ਦਾਈ ਇੱਚੀ ਕਾਰਕਾਰੀਆ ਲਿਮਿਟੇਡ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ; (1999) 7 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 448. ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕੇਂਦਰੀ ਉਤਪਾਦ ਐਕਟ, 1944 ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ, ਜੋ ਕਿ ਐਮ.ਓ.ਡੀ.ਵੀ.ਏ.ਟੀ. ਯੋਜਨਾ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਚੇ ਮਾਲ ਦੀ ਮੁੱਲਾਂਕਣ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਨਿਯਮ

57-ਏ(1) ਅਤੇ ਨਿਯਮ 57-ਐਫ(1) ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਿਆਂ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ 18, 19 ਅਤੇ 20 ਵਿੱਚ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ:-

"18. ਇਹਨਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਤੋਂ ਸਾਫ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹਾਂ, ਕਿ ਇੱਕ ਨਿਰਮਾਤਾ ਨੂੰ ਉਸ ਕਚੇ ਮਾਲ 'ਤੇ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਉਤਪਾਦ ਸ਼ੁਲਕ ਲਈ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਉਹ ਇੱਕ ਉਤਪਾਦਨਯੋਗ ਉਤਪਾਦ ਦੀ ਉਤਪਾਦਨ ਵਿੱਚ ਵਰਤਣ ਲਈ ਵਰਤਣਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਉਹ ਲੋੜੀਂਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਦਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਉਤਪਾਦਨਯੋਗ ਉਤਪਾਦ 'ਤੇ ਉਤਪਾਦ ਸ਼ੁਲਕ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਕਰਦਿਆਂ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੈ...

19. ਇਸ ਲਈ, ਈਚਰ ਮੋਟਰਜ਼ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਮੋਡਵੈਟ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਟੈਕਸ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ।

20. ਇਸ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ, ਸਾਨੂੰ ਹੁਣ ਇਹ ਤੈਅ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੱਚੇ ਮਾਲ 'ਤੇ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਡਿਊਟੀ ਕੀ ਐਕਸਾਈਜ਼ਬਲ ਉੱਤਪਾਦ ਦੀ ਲਾਗਤ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 4(1)(b) ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਮੁੱਲਾਂਕਣ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 6 ਨਾਲ।

26. ਉਪਰੋਕਤ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਮੋਡਵੈਟ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਐਕਸਾਈਜ਼ਬਲ ਉਤਪਾਦ ਦੀ ਲਾਗਤ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਣ ਕਰਦਿਆਂ, ਮੋਡਵੈਟ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਕੱਚੇ ਮਾਲ 'ਤੇ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਡਿਊਟੀ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸਵਾਲ ਇਸ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਉੱਠੇ ਸਵਾਲ ਤੋਂ ਬਿਲਕੁਲ ਵੱਖਰਾ ਸੀ।

27. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਪਰ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉਪਰੋਕਤ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਕੱਚੇ ਮਾਲ 'ਤੇ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਡਿਊਟੀ ਲਈ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਡਿਊਟੀ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਐਕਸਾਈਜ਼ਬਲ ਉਤਪਾਦ 'ਤੇ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਡਿਊਟੀ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਦਾ ਵਰਤੋਂ ਉਸ ਸਮੇਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨਿਰਮਿਤ ਵਾਹਨ 'ਤੇ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਡਿਊਟੀ ਅਦਾ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ।

28. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਬਰਜਰ ਪੇਂਟਸ ਇੰਡੀਆ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਆਮਦਨ ਕਰ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, 2004 (266) ਆਈ.ਟੀ.ਆਰ. 99, ਵੀ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਸੈਸੀ ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਆਮਦਨ ਟੈਕਸ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 43B ਅਧੀਨ, ਉਹ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਵਾਸਤਵ ਵਿੱਚ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪੂਰੀ ਰਕਮ ਦੀ ਕਟੌਤੀ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ। ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਕਸਟਮ ਅਤੇ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਡਿਊਟੀ 'ਤੇ ਖਰਚ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਰੁਪਏ 5,85,87,181/- ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਦੇ ਮੁਨਾਫੇ ਅਤੇ ਘਾਟੇ ਦੇ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਡੈਬਿਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਕੰਪਨੀ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਿ ਉਹ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸਾਲ ਦੌਰਾਨ ਵਾਸਤਵ ਵਿੱਚ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪੂਰੀ ਰਕਮ ਰੁਪਏ 5,85,87,181/- ਦੀ ਕਟੌਤੀ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ, ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਆਮਦਨ ਕਰ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 263 ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਗਲਤੀ ਨਾਲ ਕਟੌਤੀ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ। ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਹੋਲਡ ਕੀਤਾ ਕਿ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਗੁਜਰਾਤ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਲੱਖਣ ਪਾਲ ਨੈਸ਼ਨਲ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਆਈ.ਟੀ.ਓ. (1986) 162 ਆਈ.ਟੀ.ਆਰ. 240, ਆਈ.ਟੀ.ਏ.ਟੀ. ਵੀ ਗਲਤੀ ਨਾਲ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ। ਆਈ.ਟੀ.ਏ.ਟੀ. ਨੇ ਇੱਕ ਸਵਾਲ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਰੈਵੇਨਿਊ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਜਿਸ ਖਿਲਾਫ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਸੰਬੰਧਿਤ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਨਿਮਨਲਿਖਿਤ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਨੋਟਿਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ: -

"...1984-85 ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਸਾਲ ਦੀਆਂ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ, ਆਮਦਨ ਟੈਕਸ ਦੇ ਨਿਰੀਖਣ ਸਹਾਇਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਮੁਲਜ਼ਮ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਉਹ ਪੂਰੀ ਰਕਮ ਰੁ. 5,85,87,181/- ਦੀ ਕਟੌਤੀ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਮੁਲਾਂਕਣ ਸਾਲ 1984-85 ਤੋਂ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਦੌਰਾਨ ਵਾਸਤਵ ਵਿੱਚ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਡਿਊਟੀਆਂ ਦੀ

ਸੀ। ਆਮਦਨ ਟੈਕਸ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਧਾਰਾ 263 ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਕਿਉਂਕਿ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਗਲਤੀ ਨਾਲ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਦੌਰਾਨ ਕਸਟਮ ਅਤੇ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਵੱਲੋਂ ਰੁ.98,25,833/- ਦੀ ਰਕਮ ਦੀ ਕਟੌਤੀ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਮੰਨ ਲਿਆ, ਜੋ ਕਿ ਧਾਰਾ 43B ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਅਧੀਨ ਮਾਲ ਦੇ ਅੰਤਿਮ ਸਟਾਕ ਵਿੱਚ ਲਾਭ ਅਤੇ ਘਾਟੇ ਦੇ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੇ ਆਪਣੇ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਗੁਜਰਾਤ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਲਖਨਪਾਲ ਨੈਸ਼ਨਲ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਆਈ.ਟੀ.ਓ.[1986] 162 ITR 240[ਇਸਨੂੰ ਅੱਗੇ “ਲਖਨਪਾਲ ਨੈਸ਼ਨਲ ਲਿਮਿਟੇਡ ਦਾ ਕੇਸ” ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ] 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ। ਆਮਦਨ ਟੈਕਸ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਗਟਾਇਆ ਕਿ ਗੁਜਰਾਤ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਵੱਖਰਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਧਾਰਾ 263 ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਕੇ ਮੁਲਜ਼ਮ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ 'ਤੇ ਅਪੀਲ ਕਰਨ 'ਤੇ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਗੁਜਰਾਤ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਲਖਨਪਾਲ ਨੈਸ਼ਨਲ ਲਿਮਿਟੇਡ ਦੇ ਕੇਸ [1986] 162 ITR 240 ਵਿੱਚ ਵੱਖਰਾ ਸੀ ਅਤੇ ਆਮਦਨ ਟੈਕਸ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਮੁਲਜ਼ਮ ਦੀ ਬੇਨਤੀ 'ਤੇ ਧਾਰਾ 256(1) ਅਧੀਨ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਰਾਏ ਲਈ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਹਵਾਲੇ ਕੀਤਾ (ਦੇਖੋ [2002] 253 ITR 738, 739):

“ਕੀ, ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਸੀ ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੇ ਮੁਲਜ਼ਮ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਕਿ ਖਾਤੇ ਦੇ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਅਤੇ ਕਸਟਮ ਡਿਊਟੀਆਂ ਦੀ ਰਕਮ ਰੁ.98,25,833 ਨੂੰ ਲਾਭ ਅਤੇ ਘਾਟੇ ਦੇ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਡੈਬਿਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿ ਲਾਭ ਅਤੇ ਘਾਟੇ ਦੇ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਅੰਤਿਮ ਸਟਾਕ ਦੀ ਕੀਮਤ ਦੀ ਕ੍ਰੈਡਿਟਿੰਗ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਕਤ ਡਿਊਟੀਆਂ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ, ਨੇ ਲਾਭ ਅਤੇ ਘਾਟੇ ਦੇ ਖਾਤੇ ਨੂੰ ਡੈਬਿਟ ਕਰਨ ਦੇ ਅਸਰ ਨੂੰ ਮਿਟਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ?”

ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ, ਜੋ ਕਿ 24 ਸਤੰਬਰ, 2001 ਨੂੰ I.T.R.No.213 ਦੇ 1993 ਵਿੱਚ (ਦੇਖੋ [2002] 253 ITR 738) ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਹਵਾਲੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਰਾਜਸਵ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਮੁਲਜ਼ਮ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਦਿੱਤਾ।” 29. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਬਰਜਰ ਪੇਂਟਸ ਲਿਮਿਟੇਡ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਨਜ਼ਰੀਏ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਮੁਲਜ਼ਮ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਸਵਾਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਆਮਦਨ ਟੈਕਸ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਲਖਨ ਪਾਲ ਨੈਸ਼ਨਲ ਲਿਮਿਟੇਡ ਦੇ ਕੇਸ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਗਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਵੱਖਰਾ ਕੀਤਾ ਸੀ।

30. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਕਰਦਾਤਾ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਸੀ ਕਿ ਪੂਰੀ ਰਕਮ ਰੁ. 5,85,87,181/- ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਦੌਰਾਨ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਡਿਊਟੀਆਂ ਸੀ। ਉੱਪਰ ਦਿੱਤਾ ਕੇਸ ਅਣ-ਵਰਤੀਆ ਮੋਡਵੈਟ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਲਈ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ, ਕਿਹਾ ਕੇਸ ਅਣ-ਵਰਤੀਆ ਮੋਡਵੈਟ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 43B ਅਧੀਨ ਮਨਜ਼ੂਰੀਯੋਗ ਕਟੌਤੀ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਅਨੁਪਾਤ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦਾ।

31. ਹੁਣ ਦੂਜੇ ਸਵਾਲ ਵੱਲ ਆਉਂਦੇ ਹੋਏ ਜੋ ਕਿ ਵਿਕਰੀ ਕਰ ਦੀ ਰਿਕਵਰੇਬਲ ਰਕਮ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰੁ.3,08,79,171/- ਦੀ ਅਸਵੀਕਾਰਤਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਹੈ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ 52 ਵਿੱਚ ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੇ ਹਵਾਲੇ ਵਿੱਚ ਸੰਬੰਧਿਤ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਹੈ:-

"52. ਤੱਥ ਇਹ ਹਨ ਕਿ ਕਰਦਾਤਾ ਕੱਚੇ ਮਾਲ ਅਤੇ ਕਾਰਾਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕੰਪਿਊਟਰਾਂ ਦੀ ਖਰੀਦ 'ਤੇ ਵਿਕਰੀ ਕਰ ਅਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਵਿਕਰੀ ਕਰ ਕੱਚੇ ਮਾਲ ਦੀ ਲਾਗਤ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ, ਕਰਦਾਤਾ ਵਿਕਰੀ ਕਰ ਦੀ ਕਟੌਤੀ ਕਰਕੇ ਖਰੀਦਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਡੈਬਿਟ ਕਰਦਾ ਹੈ; ਵਿਕਰੀ ਕਰ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਨੂੰ 'ਵਿਕਰੀ ਕਰ ਰਿਕਵਰੇਬਲ ਖਾਤਾ' ਨਾਮਕ ਇੱਕ ਵੱਖਰੇ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਡੈਬਿਟ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਹਰਿਆਣਾ ਜਨਰਲ ਵਿਕਰੀ ਕਰ ਐਕਟ 1973 ਅਧੀਨ, ਕਰਦਾਤਾ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਕਰ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਮਾਲ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਵਿਰੁੱਧ ਸੈੱਟ ਆਫ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਵੀ ਮਾਲ ਵੇਚਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਜਿਹੀ ਵਿਕਰੀ 'ਤੇ ਕਰ ਉਕਤ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।"

32. ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਸਹੀ ਜਵਾਬ ਰਾਜਸਵ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਪਹਿਲੇ ਸਵਾਲ ਦੀ ਚਰਚਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦਿਆਂ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਵਿਕਰੀ ਕਰ 'ਵਿਕਰੀ ਕਰ

ਰਿਕਵਰੇਬਲ ਖਾਤਾ' ਨਾਮਕ ਇੱਕ ਵੱਖਰੇ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਡੈਬਿਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਕਰਦਾਤਾ ਤਿਆਰ ਮਾਲ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵਾਹਨਾਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ 'ਤੇ ਵਿਕਰੀ ਕਰ ਦੀ ਆਪਣੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਵਿਰੁੱਧ ਸੈੱਟ ਆਫ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਨਜ਼ਰੀਏ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਖਾਮੀ ਨਹੀਂ ਲੱਭਦੇ।

33. ਅਗਲਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਤਰਕ ਸ੍ਰੀ ਗਣੇਸ਼ ਵੱਲੋਂ ਧਾਰਾ 43B ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ੋ 'ਤੇ ਹੈ। ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਆਸੈਸਮੈਂਟ ਸਾਲ ਲਈ ਰਿਟਰਨ 30.09.1999 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਸੀ ਅਤੇ ਅਣ-ਵਰਤੀਆ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਅਸਲ ਵਿੱਚ 30.04.1999 ਤੱਕ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਰਤੀ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਸੀ। ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਚੂੰਕਿ ਅਣ-ਵਰਤੀਆ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਵਾਹਨਾਂ 'ਤੇ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਡਿਊਟੀ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਉਕਤ ਰਕਮ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 43B ਅਧੀਨ ਮਨਜ਼ੂਰੀਯੋਗ ਕਟੌਤੀ ਵਜੋਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ।

34. ਧਾਰਾ 43B ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੋਈ ਵੀ ਗੱਲ ਉਸ ਸਮੇਂ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਰਕਮ ਨੂੰ ਅਸੈਸੀ ਦੁਆਰਾ ਉਸਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਦੇਣ ਦੀ ਅੰਤਿਮ ਤਾਰੀਖ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਸਤਵ ਵਿੱਚ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ, ਜਿਸ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਸੀ। ਧਾਰਾ 43B ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਸ਼ਬਦ ਹਨ “ਉਸ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਸੀ”। ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਈ ਹੋਵੇ ਪਰ ਉਸ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਭੁਗਤਾਨ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਿਆ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਅਗਲੇ ਵਿੱਤੀ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਰਿਟਰਨ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ। ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਪ੍ਰਸ਼ਨਵਾਰ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਅਣਵਰਤੀ MODVAT ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਨੂੰ ਐਡਜਸਟ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਜੇਕਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਵਾਹਨਾਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ 'ਤੇ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਡਿਊਟੀ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੁੰਦੀ, ਤਾਂ ਅਣਵਰਤੀ MODVAT ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਖਿਲਾਫ ਐਡਜਸਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਅਸੈਸੀ ਦੀ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਡਿਊਟੀ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਅਗਲੇ ਸਾਲ ਯਾਨੀ ਕਿ 01.04.1999 ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਤਿਆਰ ਮਾਲ ਦੇ ਹਟਾਉਣ 'ਤੇ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਨੂੰ ਜਿਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਉਹ ਹੈ 31.03.1999 ਦੀ ਤਾਰੀਖ 'ਤੇ ਅਣਵਰਤੀ MODVAT ਕ੍ਰੈਡਿਟ, ਜਿਸ ਤਾਰੀਖ ਨੂੰ ਅਸੈਸੀ ਨੂੰ ਹੋਰ ਕੋਈ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਡਿਊਟੀ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲਾ ਉਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਥੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਧਾਰਾ 43B ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦਾ ਲਾਭ ਦਾਅਵਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਗਣੇਸ਼ ਵੱਲੋਂ ਧਾਰਾ 43B ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ 'ਤੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦਾਅਵੇ ਵੀ ਉਸਦੇ ਦਾਅਵੇ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ।

35. ਉਪਰੋਕਤ ਚਰਚਾਵਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਨਤੀਜੇ 'ਤੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੋਵੇਂ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਅਸੈਸੀ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਅਤੇ ਰੈਵੇਨਿਊ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਨਤੀਜਤਨ, ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਦਿਵਿਆ ਪਾਂਡੇ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Vasu Gupta
Advocate